

Роман Малиновський

За дві хвилини до півночі

Іван стояв на терасі, споглядаючи, як сідає серпневе сонце, велике і багряне, ніби круг на японському прапорі, заливаючи горизонт червоним. Буде вітряно, подумав Іван, хоч у нерухомому повітрі в це важко було повірити, тому рушив у кімнату, щоби про всяк випадок зібрати покривала, якими можна буде вкритись, якщо вітер таки звіється.

Зустрітись домовилися не пізніше десятої — відразу, як сяде сонце. Проте кожен, хто обіцяв, прийшов раніше, крім Якова, якого досі не було, і тепер усі тіснились у просторі, чекаючи початку, хто де.

Андрій схилювався над програвачем.

— Дивіться, що я приніс, — він дістав зі сумки платівку з чотирма графічними профілями: Demon Days, «Горіллаз» — писало вгорі чорного квадрата з поліетиленовою плівкою, що туго його огортала, — платівка нова. Над нею, розглядаючи, схилюлися Анна та Марія.

Андрій зірвав поліетилен, підняв голку Іванового програвача і вклав під неї чорний диск; у надвечірньому світлі, яке поволі розсіювалося, залунало «Are we the last living souls».

— Клас, люблю цей альбом, — Анна налила вина для себе і для Марії. — Моя улюблена пісня — «Every Planet We Reach Is Dead».

Андрій кивнув.

— Так, колись ми будемо слухати таку музику, гуляючи мертвими планетами, на які прилетимо.

— І танцюватимемо під неї на цих мертвих планетах, отак, — Анна звела руки і переступала з ноги на ногу, вловлюючи ритм.

— З'явилися? — запитала Єва, яка сиділа осторонь у м'якому кріслі, накритому покривалом з оленьми серед густого лісу.

— Ні, — відповів Іван, оглядаючись через плече у простір за терасою.

Данило постійно кудись телефонував і приймав дзвінки. Краватку він сховав у кишеню піджака, звідки виглядала блакитна лазурно-синя піка. Він

виходив на терасу за дверима, і звідти долинали тіні його голосу: слова не чутні, але вони вгадувалися, як і неспокій у настрої розмови.

Світло тьмянішало, Андрій танцював із дівчатами на килимі, звучала «Feel Good Inc.». Коли пісня завершилась, дівчата розпитували в Данила, як він планує свою кількадечну подорож до Сінгапуру, про яку розказував раніше; спершу він коротко розповів про справи, а наприкінці описав, як мріє побачити захід сонця над Південно-Китайським морем і особливий помаранчевий колір горизонту у вологому екваторіальному повітрі.

Павло з Петром грали в нінтендо, Павло стріляв з АК чергами по три, у навушниках лунали звуки автоматної черги. Петро присів за бетонним блоком, стискаючи в руці глок.

— Що у вас за місія? — запитала Марія.

— Маємо зупинити екстремістів, які планують запуснути ядерні ракети, — відповів Павло, — десь на Колимі.

Дзвінок, який вказав, що на сходовій хтось очікує, щоб йому відчинили двері, пролунав голосно — так, що його всі почули, проте першою оглянулась Єва.

— Я відчиню, — вона вибігла в коридор, звідки за хвилину повернулася з Яковом.

— Я вчасно? — запитав він.

— Так.

— З'являються зірки, — сказав Іван, стоячи на порозі дверей, що вели на терасу. — Ходімо, музику можеш не вимикати, — гукнув він Андрієві.

Іван, який вийшов перший, оглянувся в сутінках, запрошуючи інших плавним жестом руки. Один за одним вони виходили, переступаючи пледи, зібрані тут на випадок, якщо здійметься вітер, що так вірогідно наприкінці серпня. Тепер вітер дув лише високо у стратосфері, повітряні омахи невидимо носилися туди-сюди, розхитуючи зірки, густо розсипані над небокраєм, щораз сильніше; присутні підводили голови, вгадуючи, яка з них впаде перша, а які за нею, адже саме для цього вони сьогодні зібралися — побачити зорепад Персеїд. Всі, хто обіцяв, прийшли і чекають: Андрій і Єва, Данило, Яків, Анна та Марія,

Павло і Петро підвели очі, спрямовуючи погляди південніше від сузір'я Кассіопеї.

Щойно вони покинули кімнату, вітер таки здійнявся; раптові подмухи з'являлися з темряви і туди ж зникали, щоб невдовзі повернутись, тому присутні почали накручувати довкола себе пледи, ховаючи тіла під щільною тканиною, крізь яку не проникали пориви. Вітер лише збивав волосся, ніби намагався зірвати скальп. Повітря остуджувалось, Данило і Яків, яким не вистачило покривал, затягли зіпери своїх курток доверху, закриваючи шию і ховаючи підборіддя в кокон з поліестеру, що туго перехоплював горло, і гадали, від чого їм холодніше — від вітру чи споглядання зірок, холодних, далеких і нерухомих. Іван дивився на них і думав, що, поки полетять зірки, всі вони відчують цей холод.

Тиша гула між ними, звуки міста лунали за межею парапету, але здавались далекими, ніби до них було не дев'ять, а сотня поверхів, ніби вони вибили вікна у пентгаузі пустельного хмарочоса і ловлять остиглий вітер із пустелі. Міська ілюмінація, яка розріджувала світло зірок, залишилася внизу, далеко від місця, де вони стояли і де до зірок залишалось, як здавалося, не так вже й багато.

Єва підвела погляд угору, хтось за спиною простягнув їй термос, з горла якого здіймалася пара. Вона взяла його в долоню і перед тим, як контейнер опинився в неї, відчула тепло від доторку руки, що тримала термос перед цим. Сподіваючись, що це рука людини, про яку вона думає, оглянулася і побачила контури постаті, яку хотіла побачити.

Петро дістав з кишені сигарети, простягнув одну Павлові; жевриво тютюну на кінчику «Лакі страйку» нагадує дві зірки, що світяться перед їхніми губами. Потрібно лише затягнутися глибше, щоби вхопити їх, проковтнути і загадати бажання.

— Іноді, — сказала Марія, — коли здається, що падає зірка, це насправді згорає старий супутник, який сягнув верхніх шарів атмосфери. Один із тих, які застеляють орбіту. Їх затягує гравітацією, й вони горять, стираються.

— Чи можна загадувати бажання, коли падає супутник? — запитала Анна.

Спершу вони говорили голосно, та згодом стихли, небо і темрява впокорили їх, і терасу огорнула тиша, якась аж сакральна. Вони перешіптувалися, промовляли слова впівголоса; невидима рука всередині кожного горла торкалася регулятора, щоби зменшити гучність. Із погаслим світлом голоси стали глухими, навіть дзвінки мецо-сопрано і високі тенори зазвучали в тиші хрипко й низько. Вони всі користувались цими голосами обережно, ніби від цього залежав не лише настрій, а щось таке важливе, як присутність на цій терасі, ніби, підвищивши голос, можна заслужити вигнання в глибини кімнати з увімкненим світлом, серед якого не видно зірок і вже напевно — не можна замовляти бажання.

Іван сперся на поруччя і подивився у глибіню за ґратчастою огорожею — на ліхтарі, які тягнулися довгою лінією-сузір'ям вздовж вулиці, а тоді повернув голову, оглядаючи присутніх: хто з них залишиться до ранку, щоб загадувати бажання, аж поки зникнуть усі зірки? Чи вистачить їх, щоб забажати всього, чого прагнеш? Зрештою, завтра субота, можна прийти додому на світанку і весь день спати, а прокинувшись, чекати, коли збудеться загадане з кожним спалахом у темряві.

«Яка з них упаде перша: та чи ота? — думала Анна. — А може, вони впадуть уводночас або ж не впаде жодна?».

Здавалося, зірки кріплять темряву до простору над землею. Можливо, коли їхнє суцвіття опаде, порідшає, темрява також впаде на землю, накриваючи все суцільною пеленою, під якою нема чим дихати. «Чи втримається чорна матерія на тих зірках, які залишаться після цієї ночі?» — думає хтось з них, але так невиразно й несміливо, що важко зрозуміти, хто саме.

Час у тиші минав повільніше, він видовжувався, його ставало більше. Данило занурився глибше всередину, ніби одягнув палантин, яким себе огорнув, пірнув у плед, в якому було тепліше, ніж назовні, і гадав, що це — досконалий затишок.

Зірки розтягнулися від горизонту до горизонту, скільки сягав погляд, хоч як крути головою. Вулиця затихла, стало чутно, як тріпоче на вітрі волосся, як здійсмаються кінчики накиннутих на плечі пледів, вітер розтинав повітря —

могутній на цій висоті. Їхні розмови розріджувалися: речення ставали короткими, слів меншало, ніби вони вичерпали весь запас на сьогодні і більше не могли говорити. Завтра буде новий день і нові слова, а сьогодні — тиша й мовчання. Вони стояли, сторожко спостерігаючи за небом, ніби спортсмени на лінії старту, які очікують на постріл сигнального пістолета: хто перший з них побачить зірку, що рушила з місця і пронеслася нічним небом, хто перший вигукне, що ось вона... полетіла.

Якби вітер стих, тоді в повітрі прозвучали б віддихи, що прориваються під натиском легень зсередини, крізь горла, — дев'ять різних віддихів.

«Так добре, як сьогодні, більше не буде ніколи», — подумав Іван.

Андрій підвів руку, вказуючи напрямком.

— Зірки падають, — промовив він не надто голосно, але щоб усі почули.

— Скільки їх? — запитала Єва.

— П'ять, — відповів Андрій, перераховуючи, — так, п'ять. — На його зап'ясті світився екран електронного «касіо», який показував — за дві хвилини північ.

П'ять міжконтинентальних балістичних ракет, залишаючи позаду інверсійний слід, що в темряві, під чорним топазовим небом, нагадував вогняний слід комети, пролетіли стратосферою, окреслюючи планету дугою. Ядерні ракети «земля — земля», схожі на зірки, що падають, розітнули нічне небо. Десь далеко в осередках глибоких шахт увімкнулася програма «Периметр», і багато інших ракет — у шахтах під землею, на субмаринах і кораблях — також знялося в повітря, щоб нагадувати зірки, які летять, розтинаючи простір світлими смугами, і врешті впасти, торкнувши землю своїми оболонками, і спалахнути яскравим світлом за мить після цього.